Läkarna och taxeringen

Av kanslichefen vid Stockholms stads uppbördsdirektion *Nils Gottliebsson*

Skattefusk förekommer inom alla kategorier skattskyldiga, men det ligger i sakens natur att det har sin största utbredning bland deklaranter med sådana inkomstförhållanden att en felaktighet är svår att upptäcka. Den som vet eller tror att en utelämnad eller för låg inkomstpost eller ett obefogat avdrag inte kan upptäckas eller i vart fall inte ledas i bevis utan en grundlig utredning och mycket besvär för taxeringsmyndigheterna, den frestas naturligtvis mer till ett försök i nyss antydd riktning än den som måste räkna med att felet blir avslöjat och kan beläggas bara genom normal omsorg och noggrannhet vid deklarationsgranskningen.

Det torde med andra ord förhålla sig så, att i grunden den ena gruppen människor inte är bättre än den andra i det avseende det här gäller. Tillfället gör tjuven är ett gammalt ordspråk och inled oss icke i frelstelse ett ännu äldre böneord. Det beklämmande är att så många griper tillfället, att ett så stort antal ger efter för frestelsen. Det visar hän på att vad som i första hand behövs är en allmän upprustning av vår skattemoral, vårt sinne för nödvändigheten att respektera skattereglerna i vårt samhälle, vår känsla för orättrådigheten i att genom felaktiga uppgifter vältra över skatt på andra. Utan en sådan "grundförbättring" lär man inte nå det mål man föresatt sig, hur rigorösa man än gör bestämmelserna om skattekontroll, hur förnämlig man än gör taxeringsorganisationen.

Om en propaganda för ökad hederlighet, större redbarhet och bättre samhällssolidaritet sålunda är av behovet påkallad över hela linjen, så är det ändock naturligt om den i främsta rummet sätts in där nyssnämnda egenskaper genom tillfällenas mångfald och frestelsens intensitet blivit mest anfrätta eller helt kommit ur bruk. Här ska inte göras något försök att fastställa var rötan är värst, var skattefusket är mest utbrett. När läkarna i det följande görs till föremål för uppmärksamhet, så betyder detta alltså inte att den medborgargruppen är den mest klandervärda ur taxeringssynpunkt; förmodligen äger inom vissa andra grupper underdeklaration rum i större omfattning. I och för sig kunde det därför kanske finnas större anledning att syssla med andra kategorier och i vart fall motiv för att inte låta läkarna schavottera mer än andra och mer än vad de ändock gör i dagspressens ständiga rapporter om falskt och vårdslöst deklarerande inom läkarkåren.

Det föreligger emellertid ett särskilt skäl att än en gång ventilera läkarnas skatteförhållanden, nämligen en artikel under rubriken "Läkarna och taxeringsmyndigheterna" i januarinumret av Svenska Läkartidningen, som är organ för Sveriges läkarförbund. Den är författad av ombudsmannen i Sveriges Yngre Läkares förening jur. kand. Rune Kristensson och kan verkligen inte lämnas utan kommentar.

Man har länge förundrat sig över att inte läkarnas sammanslutningar funnit det på sin plats med ett avståndstagande från och brännmärkande av den dåliga deklarationsmoralen bland medlemmarna,

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-16 17:22:13

en ljungande uppmaning till dem att inte vidare ge stoff till sådan upptaxeringsföljetong i tidningarna som nu. När det så kommer en artikel i ämnet i läkarförbundets tidskrift så utgör den — ett anatema över taxeringsmyndigheterna! Man tar sig för pannan — är det vad läkarna har att säga i denna sak? De må skylla sig själva om man får ordet ynkedom på läpparna.

Artikeln innefattar en detaljerad redogörelse för ett känt läkartaxeringsfall i Norrland. Taxeringsmyndigheterna gick där till aktion utan tillräcklig utredning och gjorde misstag av olika slag. Det är fullkomligt i sin ordning att sådant överdrivet fiskaliskt nit och sådana missgrepp från taxeringsmyndigheternas sida påtalas. Men att med utgångspunkt från detta fall — som endast med rådande inflation också på det språkliga området kan sägas "blotta skrämmande förhållanden inom svenskt rättsväsende av i dag" — och vissa andra nämnda eller antydda fall söka suggerera fram en bild av en värnlös kår, som utsätts för trakasserier och obefogade "kampanjer" från taxeringsmyndigheternas sida — det är orkeslöst. Det heter på ett ställe i artikeln, att "det är ett samhälleligt intresse, att var och en skattar för sin faktiska inkomst, men det är också ett samhälleligt intresse, att ingen skall tvingas att skatta *över* sin förmåga eller med högre belopp än som följer av skattelagstiftningen". Det är så sant som det är sagt. Men försök inte få det därhän att det väsentliga felet med läkarnas taxeringar är att de betalt högre skatt än vad de bort.

Förslaget att läkarna skaffar sig en egen i skattefrågor väl förfaren jurist som konsult är gott. Den norrländske läkaren förklarade i en av sina försvarsinlagor, att "hon — liksom väl är förhållandet med de flesta läkare — saknade all kännedom om deklarationsärenden och deras handläggning". Är detta verkligen sant, så är det hög tid att läkarna bibringas vad som sålunda brister i allmän medborgarkunskap. En brevkurs rörande de elementära tingen bör stå främst på skattekonsulentens arbetsprogram.

Herr Kristensson har börjat undra om läkarfackorganisationernas ståndpunkt att inte "blanda sig i" taxeringsärendena varit den riktiga och om det inte kan antagas, att det anseende kåren såsom sådan haft hos allmänhet och myndigheter allvarligt rubbats. Jo, förvisso har det det och det borde verkligen vara angeläget för läkarna att återställa detta förtroende. Men då vill det till annat än ensidiga betraktelser av den art som herr Kristensson ansett vara det lämpligaste uttrycket för läkarnas syn på den fråga som här avhandlats.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-16 17:22:13